

LISTJE IN CVETJE.

Opazujmo naravo!

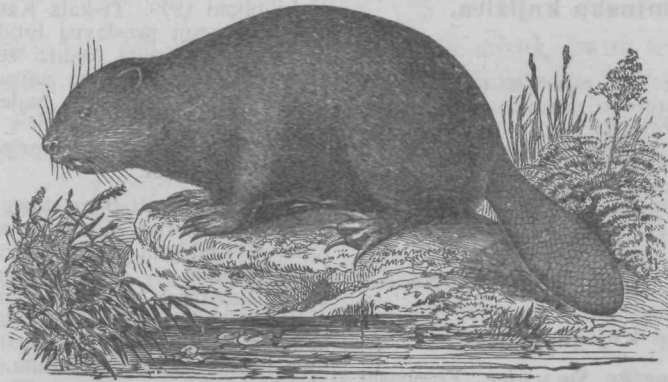
II. Živalski repi.

(Po ruskem priredil *Brinjos.*)

Podgana vlačí za sabo gol, raven rep, podoben tanki palčici, s katerim vzdržuje ravnotežje kakor glumači na vrvi. Kako urno vam spleza živalica po zidu in se vsede na tanko, napeto vrvico! Rep ji visi navzdol in le malce pomajeva z njim sem in tja: to je znamenje, da sedi trdno. Najedenkrat pa se začne gibati dolgi rep kakor nihalo stenske ure; vedno hitrejši in širši postajajo nihljaji; naposled se giblje že tako urno, da mu ni mogoče slediti z očmi, prav kakor šprikleje na kolesu mimo nas brenčečega biciklja: podgani je najbrž zdrsnila nožica s tanke vrvi in vzdržuje si z nihanjem repa ravnotežje, da ne pade na tla, ali se bo pa pognala na kos slanine, ki visi visoko nad njo.

Dolgi, oprijemljajoči se repi ameriškanskih opic so dobro znani. Opica ga more oviti večkrat okrog veje, in v taki legi ne drži z njim le svojega telesa, ampak dostikrat še nekaj tovarišic. Žive mostove, katere razpnejo le-te opice z drevesa na drevo, z veje na vejo, čez potoke in brezdna, napravijo s svojimi telesi s pomočjo rok in osobito s pomočjo vitkih repov: repe zvežejo druga z drugo kakor vrvi, le s to razliko, da morejo te vrvi same zavozlati in razvozlati.

Izmed plazecil se živalic v naših krajih je posebno rep ljubke veverice zanimiv. Njen dolgi, košati, kakor na dva dela razčesani rep je zelo podoben pihljači kurjega peresa. Zaženite v zrak trdo kurje pero, in videli bode,te, kako hitro bo frčalo na daleč in kako počasi in rahlo bo padlo na tla. Tako deluje tudi veverčin rep: on pomaga živalici, da lažje preskoči z drevesa na drevo in jo obvaruje prevelike nesreče, ako pade z visočine na tla. Prizdignivši rep v ravno črto s truplom, zdrkne po zraku kakor puščica, izstreljena iz loka. Rep je pa tudi veverčin topli plašček; skrivši se na drevesu med rogovile, ki jo varujejo od strani mrzlega vetra, privihne rep visoko po hrbtu, da ji burja od nobene strani ne more do živega.

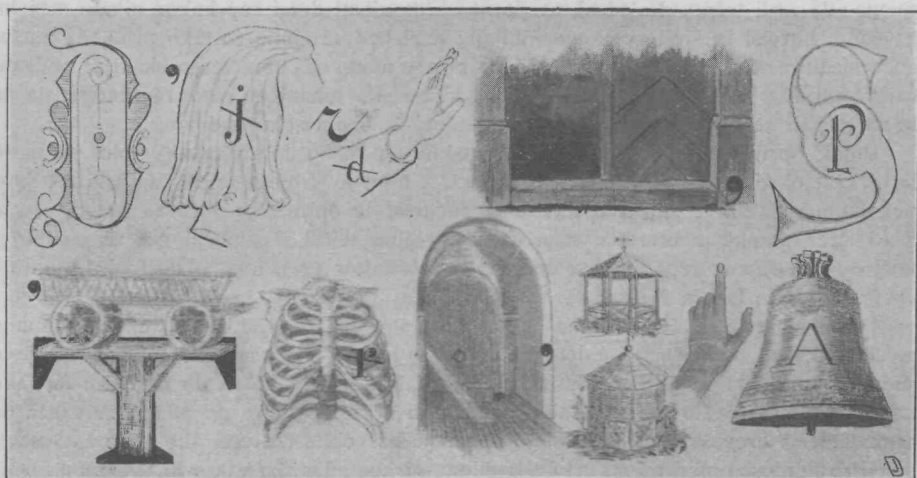


Bober.

Do cela poseben pa je rep bobrov. Podoben je dolgi in ploščati pogači, a pokrit je s trdimi luskinami. Mesnati del repa sestoji iz zelo močnih mišic; zategadelj more bober svoj rep z izvanredno močjo gibati navzgor in navzdol. Po svojem opravku nas spominja

bobrov rep najbolj na kij, s katerim se zabijajo koli v zemljo. Bober dela svoje gnezdo v globinah pod kupom lesa, a vhod do njega nahaja se pod vodo. Spomladi, ko reke in jezera narastejo, bila bi odprtina v bobrovo zavetišče pregloboko pod površjem, a nasprotno, po leti, ko voda upada, bil bi vhod v luknjo nakrat na suhem, in sovražne zveri bi prišle prav lahko do gnezda. Toda, da se bobru ne pripetijo te neprilike, zgradi si okrog svojega doma jez, s katerim popolnoma pridržuje vodo. Ako onstran jeza v reki ali v jezeru voda upada ali pa narašča, to njega bore malo briga, kajti krog svoje „hišice“ ima umetno zgrajen ribnik. Kadar pa dela bober jez, potrebuje posebno močni rep. Z ostrimi zobmi obteše iz mladega drevja kole, katere z repom, kakor s kakim kijem, zabija v zemljo. Med kole prepleta bober protja in nasiplje vmes zemlje in blata, a vse to zopet stolče v trden zid s svojim — repom.

⇒ **Rebus.** ⇐



(Rešitev rebusa in imena rešilcev v prih. listu.)

Spominska knjižica.

4.

V spomin Vam pišem in v slovó
Morda oboje bo zajedno . . .
A srce pravi mi takó,
Da se ne ločimo za vedno!

Razstanek tu — sestanek tam,
Določena je vsemu dóba . . .,
Če tu ni več sestanka nam,
Pa vidimo se — onkraj groba!

Milka Posávská.

Nove knjige in listi.

1. *Nove lurške Šmarnice.* Francoski spisal Henrik Lasserre. Z dovoljenjem pisateljevim poslovenil Janez Godec, kapelan.

V Ljubljani 1899. Tiskala Katol. Tiskarna. — Kar obstoji preslavna lurška božja pot, so pobožni Marijini častilci že tam prejeli brez števila milostij, ne navadnih, marveč čudežnih milostij. Venec najlepših in najzanimivejših je lepo spleten v teh letošnjih šmarnicah. Prav toplo jih priporočamo tudi mladim čitateljem.

2. *Voščilni listi za novo leto, godove in rojstne dneve.* Slovenski mladini v porabo. V Ljubljani 1898. Založil in prodaja Janez Giontini. — Že iz naslova je videti, da se knjižica ozira na vsakovrstne potrebe te vrste; če je toraj kdo kdaj sam v zadregi, kako in kaj bi voščil, pomagala mu bo gotovo iz zadrege. Posebne duhovitosti seveda ni pričakovati pri malih voščilcih.

„Vrtec“ izhaja 1. dné vsacega meseca in stoji s prilogo vred za vse leto 2 glđ. 60 kr., za pol leta 1 glđ. 30 kr. — Uredništvo in upravnništvo sv. Petra cesta št. 76, v Ljubljani.

Izdaje društvo „Pripravniški dom“. — Urejuje Ant. Eržič. — Tiska Katoliška Tiskarna v Ljubljani.